

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

07-06-74S

СИЛАБУС SYLLABUS	Лідерство та управління командою Leadership and team management	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	BK 5.2	
Освітній рівень Level of Education	Магістерський (другий) Master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Архітектура та будівництво Architecture and construction
Спеціальність Field of Study	192	Будівництво та цивільна інженерія Construction and civil engineering
Освітня програма Degree Programme	Теплогазопостачання і вентиляція Heat and gas supply and ventilation	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Лідерство та управління командою» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Теплогазопостачання і вентиляція» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Рівне: НУВГП. 2024. 12 стор.

ОП на сайті університету <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/26655>

Розробник силабусу: *Щербакова А.С., к.е.н., доцентка, доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри менеджменту та публічного врядування

Протокол № 17 від "5" липня 2024 року

Завідувач кафедри: *Тихончук Л.Х., д.держ.упр., доцент*

Керівник (гарант) ОП: *Кізеєв М.Д., к.т.н., доцент, завідувач кафедри теплогазопостачання, вентиляції та санітарної техніки*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ННІБА

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Макаренко Р.М., к.т.н., професор*

© Щербакова А.С., 2024

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Лідерство та управління командою»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Теплогазопостачання і вентиляція</i>
Спеціальність	<i>192 «Будівництво та цивільна інженерія»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1 рік навчання, 1 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>денна – 16 год., заочна – 2 год.</i>
Практичні заняття:	<i>денна – 14 год., заочна – 8 год.</i>
Самостійна робота:	<i>денна – 60 год., заочна – 80 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

*Щербакова Анастасія Сергіївна, к.е.н.,
доцентка, доцентка кафедри менеджменту
та публічного врядування*

Вікіситет

[http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
Щербакова_Анастасія_Сергіївна](http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Щербакова_Анастасія_Сергіївна)

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-0972-821X>

Як комунікувати

a.s.shcherbakova@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Метою навчальної дисципліни «Лідерство та управління командою» є комплексний розвиток лідерських компетенцій здобувачів вищої освіти, формування навичок ефективної взаємодії в команді та прийняття управлінських рішень в умовах сучасного динамічного середовища. Дисципліна охоплює теоретичні та практичні аспекти лідерства, включаючи різноманітні стилі керівництва, моделі поведінки лідера, розвиток емоційного інтелекту, а також стратегії побудови авторитету та впливу в професійних спільнотах, а також передбачає оволодіння практичними інструментами організації ефективної команди.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Лідерство та управління командою» є: оволодіння знаннями щодо сутності лідерства, історії розвитку відповідних теорій, особливості різних стилів лідерства, передумов ефективного лідерського впливу; формування вміння здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в умовах мінливого зовнішнього середовища, навичок та вмінь обирати ефективні методи та прийоми управлінського впливу в умовах невизначеності та ризику; набуття навичок приймати управлінські рішення та виробляти стратегію діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей; ідентифікувати й намітити план розвитку лідерських якостей; набуття навичок взаємодії та командної роботи; забезпечення вміння визначати сфери спільних інтересів та цінності для побудови ефективного партнерства, здійснювати оцінку ділових партнерів, оформляти договірні відносини, здійснювати ділові переговори з урахуванням етичних вимог; формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з питань підприємництва, лідерства та командотворення, пояснення змісту відповідної проблематики в колі фахівців та нефахівців.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
СК02. Здатність до критичного осмислення сучасних проблем у сфері будівництва та цивільної інженерії для розв'язання складних задач професійної діяльності.
СК04. Здатність управляти складними процесами у сфері будівництва та цивільної інженерії з урахуванням вимог охорони праці та промислової безпеки під час виконання робіт.
СК08. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців будівельної галузі.
СК09. Здатність ефективно керувати фінансовими, людськими, технічними та іншими проектними ресурсами у сфері будівельного виробництва.

Програмні результати навчання

РН02. Приймати ефективні проектні та технічні рішення, враховуючи особливості об'єкта будівництва, аспекти соціальної та етичної відповідальності, техніко-економічного обґрунтування, визначення оптимального режиму його функціонування та впровадження заходів з ресурсо- та енергозбереження.
РН05. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності у сфері архітектури та будівництва.
РН09. Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.
РН15. Організовувати та здійснювати управління підприємствами, системами й об'єктами у галузі будівництва та цивільної інженерії.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції – 16 год., практичні – 14 год., самостійна робота – 60 год.

ЛЕКЦІЙНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Вид навчальної роботи, години, ПРН	Зміст (перелік навчальних матеріалів, які повинен опанувати студент)	Методи, технології, форми проведення занять
------------------------------------	--	---

Змістовий модуль 1. Фундаментальні основи лідерства

Тема. 1. Лідерство та ефективне управління в сфері будівництва

Лекція – 2 год., практ. – 2 год. PH05, PH09	Сутність поняття «лідерство», основні категорії. Відмінність між лідерством та управлінням. Типові невдачі та помилки лідерів. Лідерські компетенції та їх вплив на ефективність будівельних процесів. Виклики для лідерів у будівництві та цивільній інженерії. Організаційне лідерство. Особистий бренд лідера.	Лекція у формі діалогу. Презентація. Дискусія. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ.
---	---	---

Тема 2. Типологія лідерства

Лекція – 2 год. PH09, PH11	Основні теорії лідерства та стилі лідерства. Види лідерів у будівництві: експертне, емоційне, харизматичне, ситуаційне, віртуальне лідерство. Трансформаційні та транзакційні лідери. Класифікація лідерів. Психотипи лідерів та редизайн лідерства в сучасних умовах. Критичне та креативне мислення лідера.	Міждисциплінарне навчання. Міні-лекція. Презентація. Тестові завдання. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Обговорення.
-------------------------------	---	--

Тема 3. Влада та лідерство

Лекція – 2 год., практ. – 2 год. PH02, PH05, PH15	Природа влади. Влада лідера. Джерела індивідуальної влади. Використання влади при прийнятті стратегічних рішень. Потреба в досягненні й потреба у владі. Форми влади та їх взаємодія. Експертна та харизматична влада. Рівні лідерства. Розвиток компетентностей сучасного лідера, його авторитет. Психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації.	Міні-лекція. Презентація. Тестові завдання. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Обговорення
--	--	--

Тема 4. Індивідуальне та групове лідерство

Лекція – 2 год., практ. – 2 год. PH02, PH05, PH09, PH15	Лідерство та прийняття рішень. Прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику. Прийняття рішень в умовах ризику. Дерево рішень. Евристичні методи прийняття рішень. Прийняття рішень в умовах конфлікту. Індивідуальне прийняття рішень. Особливості групового прийняття рішень. Гендерні аспекти прояву лідерства.	Міні-лекція. Презентація. Мозковий штурм. Case study. Тестові завдання.
--	---	---

Змістовий модуль 2. Фундаментальні основи командної роботи

Тема 5. Поняття команди, ефективні команди, життєвий цикл команди

<p>Лекція – 2 год., практ. – 2 год.</p> <p>RH05, RH09, RH15</p>	<p>Підходи до визначення команди. Основи відмінності між командою та групою. Ключові характеристики ефективних команд у будівництві. Принципи організації командної форми робіт. Цілі та ролі в команді. Критерії ефективною команди. Підбір та оцінка команди. Психологічна сумісність в команді. Основні етапи функціонування команди. Проектні команди. Життєвий цикл команди проекту: динаміка внутрішньоконандних процесів та стратегії діяльності лідера на його стадіях.</p>	<p>Лекція-бесіда. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Колаборативне навчання (груповий проект). Тестові завдання</p>
Тема 6. Комунікації в командній роботі		
<p>Лекція – 2 год., практ. – 2 год.</p> <p>RH05, RH09, RH15</p>	<p>Важливість комунікацій у командній роботі. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі. Комуникативна компетентність лідера. Роль інформації в роботі команди. Використання цифрових інструментів командної взаємодії. Застосування сучасних інформаційних технологій в управлінні командами.</p>	<p>Лекція у формі діалогу. Презентація. Обговорення. Метод узагальнення та конкретизації.</p>
Тема 7. Ефективна взаємодія в команді		
<p>Лекція – 2 год. практ. – 2 год.</p> <p>RH02, RH05, RH09, RH15</p>	<p>Розподіл ролей в команді. Командоутворення: сутність, типи й етапи розвитку. Рівні компетентності лідера в командоутворенні. Формування та розвиток навичок командної взаємодії. Управління конфліктами в команді. Командна згуртованість. Соціально-психологічний клімат в команді. Принципи подвійної відповідальності в роботі команди.</p>	<p>Лекція-візуалізація. Індивідуальні завдання (творчий проект). Презентація результатів. Обговорення.</p>
Тема 8. Ефективне управління командою		
<p>Лекція – 2 год., практ. – 2 год.</p> <p>RH02, RH05, RH09, RH15</p>	<p>Форми керівництва командою. Методи зміцнення команди. Фактор довіри у команді. Управління конфліктами. Класифікація конфліктів. Варіанти поведінки у конфлікті. Стратегії і технології управління конфліктами, структурні та міжособистісні методи вирішення конфліктів. Моніторинг ефективності команди. Стили управління персоналом.</p>	<p>Міждисциплінарне навчання. Міні-лекція. Презентація. Тестові завдання. Аналіз конкретних ситуацій (case study).</p>

Форми та методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації освітнього процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, міні-лекції, лекції-візуалізації, робота індивідуальна та в малих групах (колаборативне навчання), семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, вільних асоціацій, обговорення, дискусії, конкретизації тощо.

Лекційний матеріал доповнюється мультимедійними презентаціями, схемами, таблицями, що сприяє розвитку логічного та системного мислення у здобувачів вищої освіти.

На практичних заняттях студенти виконують завдання, максимально наближені до реальних професійних ситуацій, що включають: роботу з цифровими матеріалами, що сприяють формуванню системного мислення; використання віртуальних дошок (Miro, Padlet) для спільної роботи, візуалізації даних та структурування інформації; інтерактивні симуляції та рольові ігри для практичного засвоєння командної взаємодії та лідерських компетенцій; розробку та презентацію індивідуальних і групових проєктів; обговорення актуальних проблем у форматі онлайн-дискусій та дебатів для критичного аналізу проблемних питань і формування аргументованої точки зору; постановку провокаційних питань для стимулювання нестандартного мислення тощо.

Такий підхід забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю, формування лідерських і управлінських компетенцій, необхідних для майбутніх фахівців.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Інформаційно-комунікаційні системи (платформи для відеоконференцій (Google Meet); віртуальні дошки (Miro, Padlet); чати та форуми (Microsoft Teams)); програмне забезпечення для управління командами та проєктами (Trello, MindMeister, Google Docs, Office 365, Kahoot); інструменти мультимедійної підтримки (Canva, YouTube, TED Talks).

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань дисципліни здобувачам вищої освіти потрібно засвоїти теоретичний матеріал, вчасно виконати практичні завдання, здати модульні контролі знань. Студенти можуть виконувати альтернативні завдання, які забезпечуватимуть досягнення встановлених результатів навчання, за попереднім погодженням з викладачем.

Критерії оцінювання встановлюються окремо до кожного навчального завдання у відсотках від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа:

- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо);
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки в підходах, розрахунках або в методиці;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 0% – завдання не виконано.

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні/самостійні/індивідуальна тощо: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 60;

- модульна контрольна робота: 40% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 40 (модуль 1 – 20 балів, модуль 2 – 20 балів)).

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

За кожним змістовим модулем проводиться по одному модульному контролю. Модульні контролі проводяться у тестовій формі на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/> відповідно до графіка освітнього процесу.

Порядок проведення поточних і семестрових контролів та інші документи, пов'язані з організацією оцінювання та порядок подання апеляцій наведений на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за посиланням - <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

Рекомендована література

Основна література:

1. Wesley E. Donahue. Building Leadership Competence: A Competency-Based Approach to Building Leadership Ability. 2020. 510 p.
2. Thomas Keil, Marianna Zangrillo. The Next Leadership Team: How to Select, Build, and Optimize Your Top Team. 2023. 280 p.
3. Вербовська Л. С., Боднар Г.Ф., Микитюк Н.Є. Технології лідерства в організації. Конспект лекцій. Івано-Франківськ: Видавництво «ІФНТУНГ». 2021. 80 с.
4. Іцхак Адізес «Командне лідерство. Як керувати сильними менеджерами. «Наш формат», 2019. 304 с.
5. Кифяк В. Інструменти командоутворення. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 2022. 165 с.
6. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
7. Таранюк К. В. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.

Додаткова література:

8. Kostiantyn Koshelenko, Andrii Rozhdestvenskyi. Management in Times of War: Leadership Examples from Ukraine's Government and Private Sector. 2024. 320 p.
9. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
10. Рубенштейн Д. Бути лідером. Мудрість від тих, хто змінив правила гри. Київ: Лабораторія, 2021. 448 с.
11. Кожушко Л.Ф., Щербакова А.С. Лідерство як передумова ефективної системи менеджменту організації. Вісник НУВГП. Економічні науки: Збірник наукових праць. Рівне. 2020. Том 4, № 92. С. 85-95.
12. Костишин Н. С. Психологічні особливості лідера нового покоління, з'генеровані за екстремальних умов. Суспільство в умовах емерджентного розвитку : моногр. / за ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків : ЗУНУ. 2023. С. 68–78.
13. Нежинська О.О. Лідерство та керівництво: психологічний дискурс : монографія. Київ : Олді+. 2020. 364 с.
14. Сучасні стратегії лідерства: міжнародний аспект : навч. посіб. / С. О. Федулова. Дніпро : Університет ім.Альфреда Нобеля, 2023. 80 с.
15. Щербакова А.С., Судук О.Ю. Управління командою та комунікаціями як шлях забезпечення ефективного розвитку організації. Вісник НУВГП. Серія Економічні науки;. Том 2, №102. 2023 р.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL : http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
2. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL : <http://libr.rv.ua/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, вміння працювати в команді, здатність до навчання, здатність переконувати, аргументувати, базові навички переговорів, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення в умовах невизначеності, здатність управляти своїми емоціями та емоціями інших людей, ініціативність, уміння управляти людьми, креативність, здатність розвивати потенціал лідера, підприємливість і вміння йти на виправданий ризик.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan>

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/> Студенти зобов'язані дотримуватися дедлайнів, встановлених для виконання усіх видів навчальних завдань, розміщених на сторінці курсу на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням: <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Перед початком курсу кожному здобувачу вищої освіти доцільно ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnisti>

Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній (письмовій) роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу.

Здобувачі вищої освіти обов'язково повинні відвідувати усі заняття, де передбачається колективна робота у мікрогрупах та проводяться презентації виконаних студентами робіт. Усі інші види робіт студент може виконувати самостійно, дотримуючись встановлених дедлайнів. У разі відсутності студента на занятті, що передбачає виконання колективної роботи, з поважної причини (підтверджується документально) студенту видається альтернативне завдання.

Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати смартфони, планшети та ноутбуки.

Автор
Доцент КМПВ

Анастасія ЩЕРБАКОВА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №675
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100